

Bogár Zsuzsa

Segítség örökbefogadóknak és örökbefogadás előtt állóknak

Ágacska Alapítvány

Assan tíz éve már, hogy néhány örökbefogadással foglalkozó segítő szakember és örökbefogadó szülők lelkes kis csapata létrehozta az Ágacska Alapítványt. A megalakulás hátterében az a tapasztalat állt, hogy mind a szakemberek, mind a szülők úgy érezték, kevés az olyan hely és lehetőség, ahol a családok sorstársakkal találkozhatnak, segítséget kaphatnak akár egymástól, akár az örökbefogadásban járatos szakemberektől. Az alapítvány létrejöttének másik fontos bázisát a Fővárosi Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatnál ekkor már működő munkacsoport képezte, amely az örökbefogadói felkészítő tanfolyam bevezetését tartalmazó új jogszabályt készítette elő. Ennek megfelelően az alapítvány egyik első fontos céljaként tűzte ki a felkészítő tanfolyam megszervezéséhez szükséges előkészítési munkálatokat. A felkészítő tanfolyamot szabályozó rendelet 2003. májusi megjelenését követően az alapítvány pszichológus szakemberei akkreditáltatták az Ágacska örökbefogadói tanfolyam tananyagát, majd 2003 szeptemberében az első felkészítő megszervezésére is sor kerülhetett. Azóta is legfontosabb tevékenységünként tartjuk számon az örökbefogadói felkészítő tanfolyamok lebonyolítását. Jelenleg, 2012 decemberében a 130. tanfolyam kerül megrendezésre. Budapest mellett Szegeden és Nagykanizsán is szervezünk felkészítő csoportokat.

Felkészítő tanfolyam

A felkészítő tanfolyam bevezetése eleinte nagyon sok várakozó szülő felháborodását váltotta ki. A kötelező tanfolyammal szembeni ellenállás mára már jelentősen megváltozott, de a kezdetekkor a leendő szülők szakmai fórumokon hangot is adtak felháborodásuknak:

„Miért kell nekünk felkészítő tanfolyamra járnunk, mikor hányan szülnek úgy gyereket, hogy utána nem képesek még ellátni sem, nemhogy rendesen felnevelni? Nekik miért nem tartanak tanfolyamot? vagy: „Mi már olyan régóta várunk gyermekre, mindent elolvastunk már a gyermeknevelésről, alig várjuk, hogy végre hazavihessük, minek még előtte tanfolyam is?”

Ilyen és ezekhez hasonló ellenállások esetén az alapítvány szakemberei nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy felvilágosítsák a jelentkezőket: egy örökbefogadott gyermek nevelése nem ugyanaz, mint a vér szerinti gyermeké. Hiába olvas el valaki rengeteg gyermekneveléssel kapcsolatos könyvet, vagy hallgatja végig a tágabb család tapasztalt tagjaitól, hogy hogyan is kell okosan gyermeket nevelni, esetleg ő maga is jelentős részt vállal rokon gyerekek nevelésében – egy örökbefogadott gyermek nevelése során számos olyan helyzettel, problémával és kérdéssel találkozhat majd szembe magát, amelyekre nem fognak tudni választ adni a gyermeknevelési könyvek, a tapasztalt, sok gyermeket nevelő rokonok. A tanfolyamon ráadásul sok jelentkező be is vallja, hogy nagyon egyedül érzi magát ebben a témában, senkihez sem tud fordulni a környezetében, aki segíteni tudna neki egyes kételyei, szorongásai eloszlatásában. Nem sokkal az örökbefogadói felkészítő tanfolyam kötelezővé tétele után egy tanfolyamunkon a leendő örökbefogadó apukák közül így fogalmazott valaki: *„Mióta eldöntöttük, hogy örökbe fogadunk, eddig mindig, mindenhol úgy éreztem a többiek zöldék, mi pedig kékek vagyunk. Olyan jó most itt ülni, mert itt mindenki kék.”*

A tanfolyamra készülődve nagyon sok jelentkező úgy gondol a felkészítésre, mint valamiféle iskolai képzésre. Padsorokat képzel el, katedrán álló előadókat, akik hosszas, monoton és unalmas előadásokat tartanak a gyermeknevelésről. Ezek az

elképzelések azonban a tanfolyam első órájában rögtön szertefoszlának. A résztvevők elég hamar megtapasztalják, hogy szó sincs iskolai oktatásról. Az Ágacska-tanfolyamon, amellet, hogy a szakemberek igyekeznek rengeteg információt átadni az örökbefogadásról, beszélgetés és együttgondolkodás folyik. Rengeteg valóságból vett példán, történeten és eseten keresztül próbálja a tanfolyam bemutatni, hogy milyen speciális nehézségek, élethelyzetek merülhetnek fel egy örökbefogadott gyermek nevelése során. A hangsúly kevésbé az információ-átadáson, sokkal inkább a szemléletváltáson van. Sok leendő örökbefogadó ott, a tanfolyamon ülve döbben rá, hogy az örökbefogadott gyermeknek vannak gyökerei, van vér szerinti anyja, akit nem lehet kiiktatni, teljesen elfelejteni. Ő, egyfajta harmadik szereplőként rejtetten mindig része lesz az életüknek, a gyermek gondolkodni fog róla, nekik pedig nyitottnak kell lenniük arra, hogy gyermekük ezeket a gondolatokat megoszthassa velük. Sokan itt szembesülnek azzal is, hogy beszélni, beszélgetni kell majd a gyermekkel az örökbefogadásról. Az esetekkel, amiket a tanfolyamon közösen dolgozunk fel, nemcsak elgondolkodtatjuk a résztvevőket ezekről a kérdésekről, hanem arra sarkalljuk őket, hogy gondolkodjanak rajta, mit és hogyan csinálnának az adott helyzetben. Nem adunk recepteket, arra próbáljuk rávenni a leendő szülőket, hogy ők találják meg azt az utat, amire rálépve boldog család válhat belőlük. Ehhez azonban az kell, hogy tisztában legyenek saját határaikkal, korlátaikkal, és csak olyan gyermek örökbefogadására vállalkozzanak, akit valóban el tudnak fogadni, és valóban saját gyermekükként tudják nevelni. Mire a tanfolyam a végére ér, általában minden résztvevő megérti, hogy miért is volt szükség a felkészítőre. Sőt, nemcsak megérti, de határozottan egyetért azzal, hogy nagy szükség volt rá, a többségük pedig általában kifejezi igényét arra vonatkozóan, hogy szívesen eljönne akár még újabb hasonló jellegű tanfolyamra is.

Az alábbi beszámoló igen szemléletesen írja le azt, hogyan is néz ki egy Ágacska örökbefogadói tanfolyam:

„Nekem szerencsém van. Ugyanis már eleve úgy mentünk el a tanfolyamra, hogy közben rengeteget tájékoztam az interneten az egész folyamatról, a szereplőkről, azok érzéseiről, a nehézségekről, s ezekről sokat meséltem is a páromnak. Így viszonylag határozott elképzelésekkel mentünk el október elején. Még

kérdeztük is egymástól: »Te, mit fognak nekünk ezek három napon keresztül mesélni...?«

Ó, ha tudtuk volna, hogy mennyivel gazdagabbak leszünk a három nap alatt...! És még sokkal, sokkal gazdagabbak lettek azok a párok, akik sok esetben teljesen ködös elképzelésekkel állítottak be, fogalmuk sem volt arról, mi vár rájuk, tele voltak tévhittel, megrettenéssel, csak a saját gyermek iránti kétségbeesett vágy hajtotta őket előre, többnyire sok évnyi és sokadik sikertelen lombik után állva, meggyötörtén.

Amikor beléptünk a kis, barátságos sorház első szintjére, egy, az amerikai filmekből ismert csoportos pszichoterápia kellékei fogadtak minket: egy barátságos, élénk színű falú, meghiitt nagyszoba körbe rendezett székekkel, a falon tábla filctollal, és előre elkészített, névre szóló kitűzők. A párom majdnem sarkon fordult: »Ó, hát itt majd beszélgetni kell? Na ne!«

Persze helyet foglalt, mint ahogy helyet foglalt a többi nyolc pár szintén inkább kelleetlen arcot vágó férfitagja is... Nagyon vegyes összetételű volt a társaság, voltak, akik vidéki pici faluból jöttek fel, és egyszerű foglalkozásuk volt, józan paraszti világszemlélettel; voltak, akik fővárosi yuppieként jól fizető, értelmiségi állást töltöttek be, és a szavaikban inkább alapos átgondoltságot, néha kicsit valóságtól való elrugaskodottságot és túlzott elvárásokat éreztem. Nem is volt két egyforma habitusú pár. Hasonlóság csak egyvalamiben volt: több-kevesebb idő óta kétségbeesetten vágytak saját gyermekre – hiába.

Mondanom sem kell, feszengtünk az elején. Dehát a kitűzőket fel kellett tűzni, a székeken el kellett helyezkedni, egymás szemébe nézni, nagy levegőt venni és bemutatkozni, elmesélni a saját történetünket: kik vagyunk, miért jöttünk ide, hol tartunk a folyamatban – a döntésben.

A beszámolókból is igen vegyes kép rajzolódt ki. Volt olyan pár, amely megszámlálhatatlan lombikon és elvetélt terhessegen volt túl, és igencsak benne voltak már a korban. Voltak olyanok, akik csinálták az IVF-programot, de még egy beültetés sem járt sikerrel eddig. És végül voltak, akik már tudták, hogy csak mesterséges úton lehet babájuk, de nem rugaskodtak neki, mert ellenkezett az elveikkel egyrészt, másrészt nem tudták rászánni magukat a fizikai-lelki tehertételre. Ők úgy gondolták, akkor már inkább örökre fogadnak.

Szívszorító volt hallani az első beszámolókból, hogy sokan mennyire gyötörődnek. Az internet ugyan nagyon jó csatorna, és számtalan közösség, fórum van már, ahol lehetőség nyílik gondolat- és

tapasztalatcserére, de úgy tűnik, ezek a párok magukra maradtak a kétségeikkel, sokszor még egymás között sem beszéltek meg azokat. Nem tudták, mi lenne a jobb: a kisbaba vagy a 2-3 éves gyermek. Nem ismerték a különbséget a titkos és nyílt örökbefogadási eljárás között. Tévhitek sorozata burjánzott bennük arról, hogy mennyire fog szenvedni az a gyermek attól, hogy örökbefogadott; hogy majd bizonyára vissza akar menni a vér szerinti anyjához; hogy az anya később visszakövetelheti a gyermeket; hogy talán nem is kell majd megmondani a gyermeknek a teljes igazságot – és ezekhez hasonlók.

Ilyenkor éreztem, mekkora felelősség is nehezedik a tanfolyamvezetőkre, hogy erőszakmentesen, finoman, építő jelleggel tudják majd lehántani az előítéletek, kavargó félelmek nyomasztó leplét rólunk – és elérjék azt is, hogy aztán a tanfolyam végén letisztulva, megkönnyebbülve, mosolygósan csodálkozzunk rá az egész örökbefogadás csodájára.”

Szülőklub, szülőcsoport

Az alapítvány fontos célja – a leendő örökbefogadók felkészítése mellett – egy olyan támogató közeg megteremtése örökbefogadás előtt állóknak és örökbe fogadó családoknak, ahol segítséget kaphatnak az örökbefogadott gyermek nevelésével kapcsolatos kérdésekben. Ennek érdekében havi rendszerességgel szülőklubot szervezünk. Itt az örökbe fogadó családok egy olyan, számukra biztonságos, támogató, kellemes közeget találhatnak, ahol nyíltan beszélhetnek az őket érintő kérdésekről, és ahol mindezekre választ is kapnak, mind egymástól, mind a szakemberektől. Minden szülőklub egy-egy olyan témát dolgoz fel, amely szorosan kapcsolódik az örökbefogadott gyermek neveléséhez. A szülőklubon minden alkalommal részt vesznek olyan meghívott szakemberek, akik járatosak az adott témában.

Mikor egy pár elindítja az örökbefogadást, néhány olyan hónap köszönt be az életükbe, melyek nagyon mozgalmasak, izgalmaikkal teltek, és úgy érezhetik, szinte már karnyújtásnyira vannak az örökbefogadástól. Az ügyintézés során találkoznak szakemberekkel, a tanfolyamon sorstársakkal, testközelbe kerülnek történetekkel, másoktól hallott tapasztalatokkal. Mindezek várákózóvá, lelkesé teszik őket. Ez az időszak azonban néhány hónap alatt lezajlik, és felváltja helyét a csendes

várákózás. A várákózás, mely akár hosszú évekig is eltarthat, és melynek hónapjai, hetei, napjai nagyon nehezen telnek.

Érdemes ezt az időt aktív várákózással tölteni. Ha folyamatosan ébren tartják a témát magukban, nem éri őket hidegzuhanyként a hír, hogy megszületett a gyermek, akit örökbe fogadhatnak.

Az aktív várákózásra kínál nagyon jó lehetőséget az Ágacska Alapítvány szülőklubja. Itt olyan sorstársakkal találkozhatnak az örökbefogadás előtt állók, akik vagy szintén a várákózási időszakban vannak, vagy már otthon nevelik örökbefogadott gyermeküket, így rengeteg élményről, tapasztalatról számolhatnak be. Egy ilyen szülőklub által nyújtott segítség nemcsak feltétlenül a találkozókra korlátozódik, hanem egy olyanfajta kapcsolati bázist is adhat a szülőknek, mely mögöttük állhat később bármikor, nehezebb időszakokban is.

Létezik az Ágacska Alapítványnak egy olyan csoportja is, amely ötvözi az önismereti csoportterápia és a szülőklub előnyeit. A „Gyermeke Várva” csoportot pszichológus szakember vezeti, és amellett, hogy lehetőség van az örökbefogadással kapcsolatos kérdések, kétségek megvitatására és tapasztalatcserére is, segíti a résztvevőket önmaguk megismerésében, elfogadásában. Egy ilyen csoport egyrészt szintén megkönnyíti a várákózást, kialakít egyfajta biztonságot a csoporttagoknak, hisz egy éven át ugyanazokkal a csoporttagokkal találkozhatnak, beszélgetnek. Segít a korábbi gyerekvállalással kapcsolatos kudarcélmények feldolgozásában, az örökbefogadással kapcsolatos bizonytalanságok, kételyek leküzdésében, és oldja a gyermekvállalási kudarcok következtében kialakult stresszt.

„Hallgatni kell. Beszélni kell. Feszít a kettősség. Jobb híján írsz, ismeretleneknek, különféle internetes fórumokra. Munkaidőben, szabadidőben, alvásidőben. Már attól is félsz, talán fórumfüggő leszel. Még az is. Aztán ott egy hirdetés. Csoportfoglalkozás hasonló cipőben járónak. Akik még várnak. Akik még próbálkoznak. Akik már megbékéltek. És akik sohasse fognak beletörődni. Egye fene, fejenként havi három-ezren már semmi se múlik. Annál sokkal többet költöttél már nem létező vagyondból. S ki tudja, hátha mégis lelki okok vannak a háttérben? De hogy valami agykurkászok turkáljanak a fejedben? Ugyan már, a hüvelyedben meg másfajta dokik kotorásznak. Hol van itt már az intim szféra?

Na jó, próbáljuk meg ezt is. Különben talán úgy

érezned, nem tettél meg mindent. Belépsz. Az asztalon tea, a szobában arcok. Ismeretlenek, akik közül egyik-másikkal szóba se állnál egy szórakozóhelyen. Itt mégis beszélhetsz mindenről, ami benned van. S egyszer csak közöttök lesz egymáshoz. Egy nyelvet beszéltek. A veszteségek, a dilemmák, a kínos jelenetek s a kínzó bizonytalanság nyelvét. A három óra úgy telik el, hogy egyszer se pillantasz a faliórára. A nagy csoda várat még magára. De a kicsi itt van: a rövidülő úton, lélektől lélekig.”

Egyéni terápia, párterápia, családterápia

Természetesen azok számára is ajánlunk segítő szolgáltatásokat, akik nem szívesen járnak csoportba, hanem egyénileg vagy a párjukkal szeretnének megoldást találni problémáikra. Mikor egy pár kénytelen szembesülni a ténnyel, hogy természetes úton nem foganhat meg gyermekük, hosszú és nehéz út előtt állnak. A lelki egészségük visszanyeréséhez ugyanis el kell jutniuk oda, hogy feldolgozzák ezt a traumát, elfogadják ezt a veszteséget, beépítsék énképükbe, visszanyerve önbizalmukat és hitüket abban, hogy teljes értékű emberek ezen tény ellenére is. Vannak, akiknek ez nagyon nehezen megy önrőből. A gyász, a bűntudat hatással van a mindennapokra, felemésztí az ember lelkét. Ilyen esetekben érdemes szakember segítségét kérni és pszichológushoz fordulni. A pszichológus szakember segít abban, hogy jobban megismerjük magunkat, észrevegyük önünk értékesebb oldalát is, segítve ezzel a veszteség feldolgozását. Segít abban, hogy elfogadjuk jelenlegi helyzetünket, ne keressünk felelősöket, se másban, se magunkban, hanem megbékélve léphessünk tovább, nem elfelejtve a mögöttünk álló nehéz időszakot, hanem átforgatva valamiféle pozitív erővé, ami segíthet a későbbi nehéz periódusokban is.

Ezek a veszteségek és traumák amellet, hogy zilálják az ember lelkét, próbára tehetik a párkapcsolatot is. Így az önértékelési problémák mellett megjelenhetnek a pár két tagja között olyan kapcsolati feszültségek, melyek a házasság megromlásához vezethetnek. Ilyen esetekben tudnak segíteni az alapítvány párterapeutái. A párterápián a pár mindkét tagja jelen van, együtt a terapeutával/terapeutákkal próbálnak kiutat találni a nehéz és elsősre feldolgozhatatlannak tűnő helyzetből. A párterápia segít abban, hogy jobban megismerjük a másikat, hogy felfedezzünk egymásban

olyan – esetleg eddig rejtett – értékeket, melyek kapaszkodóként szolgálhatnak a nehéz helyzetből való kilábaláshoz. Együtt, egymást támogatva sokkal könnyebb kijutni a gödör mélyéről, mint magunkra hagyatva a problémáinkkal.

Manapság egyre gyakoribbak azok az esetek, mikor a pár gyermektelensége mögött semmiféle szervi ok nem bizonyítható. Sok ilyen pár esetében lelki gátjai vannak a gyermek megfogadásának. Lehetnek ezek korai traumatikus élmények, szülővel való rossz kapcsolat, önértékelési probléma, stressz, depresszió és rengeteg egyéb olyan probléma, melyeket első hallásra nem is hoznánk összefüggésbe a gyermektelenséggel. Ilyen esetekben a párterápia nem pusztán abban érhet el eredményeket, hogy lelkileg kiegyensúlyozottabbá teszi mind a pár tagjait, mind a kapcsolatukat, hanem előfordulhat, hogy a sikeres terápia hatására a fogantatás is bekövetkezik.

Az elmúlt években számos funkcionális meddő pár kereste fel alapítványunkat, pszichés okokat sejtve gyermektelenségük hátterében. Az alapítványnál dolgozó családterapeuták nagy sikereket értek el abban, hogy a pszichés gátakat feloldva megfogadjon a várva várt gyermek ezeknél a pároknál.

Ha szervi okok állnak a gyermektelenség mögött, és a pár mindkét tagja tisztában van azzal, hogy egyetlen úton lehet gyermekük: örökbefogadás útján, előfordulhat, hogy a pár két tagja nem egyszerre jut el arra a pontra, mikor úgy döntenek, belevágnak az örökbefogadásba. Elképzeltető, hogy a pár egyik tagja már ott tart veszteségei feldolgozásában, önbizalma visszanyerésében, hogy belevágna ebbe a hosszú folyamatba, a pár másik tagja pedig még nem volt képes meggyászolni a meg sem született vér szerinti gyermeküket, így nem képes nyitni más lehetőség felé, és elzárkózik az örökbefogadástól. Ilyenkor a néhány lépéssel előrébb lévőnek türelemmel kell lennie a másik fél irányában, azonban ez sok-sok év várakozás után nem megy könnyen. Súlyos kapcsolati krízishez vezethet, ha a pár két tagja nem fogadja el, hogy nincsenek egy szinten az örökbefogadásra való felkészültségükben. A párterápia ilyenkor is nagyon hatásos lehet. A terapeuták segítenek a párnak abban, hogy jobban megértsék egymást, hogy képesek legyenek kinyilvánítani a másik felé azokat a félelmeket, aggodalmakat, kétségeket, amelyek munkálnak bennük. A párterápia segít közelebb hozni az álláspontokat, és elfogadni a másik helyét a történetben.

Az örökbefogadó szülők számára az egyik

legboldogabb pillanat a teljes örökbefogadási procedúrában az, mikor hazavihetik végre a gyermeket. Ezt az időszakot hatalmas megelégedettség és megnyugvás veszi körül. Ott a gyermek, akire évekig reménytelenül vártak, végre teljes lett a család. Sajnos azonban előfordulhat, hogy már ebben a korai szakaszban is problémákkal találják szembe magukat a szülők – esetleg olyan problémákkal, melyre nem is számítottak.

Sok örökbefogadó anya ekkor szembesül igazán azzal, hogy nem is olyan könnyű hirtelen, egyik napról a másikra anyává válni. Teljesen természetes, ha a szorongások és izgalmak közepette nehezen kelnek életre az anyai érzelmek. Vannak, akik ettől kétségbe esnek, úgy érzik, nem alkalmasak az anyaságra, esetleg a gyerekre vetítik ki tehetetlenségüket, indokolatlanul úgy érzik, a gyermek lehet az oka annak, hogy nem váltak igazi anyává. Ilyen esetekben nagy segítséget tudnak nyújtani az Ágacska Alapítvány szakemberei akár egyéni, akár a párterápia formájában, hiszen a családdá válásban, abban, hogy a szülők hogyan válnak valóban szülőkké, az apának is igen nagy szerepe van, még ha a problémák zöme valóban inkább az anyák esetében jelenik meg. A párterápia segít, hogy az apa is megértse az anya kétélyeit, szorongásait, minek következtében hatékonyabban tud neki segíteni abban, hogy áthidalja ezt a kezdeti nehéz időszakot.

Megtörténhet az is, hogy a gyermek örökbefogadása után derül fény arra, hogy a szülők még nem dolgozták fel teljes mértékben a meg nem született vér szerinti gyermekkel kapcsolatos veszteségeiket. Ilyen esetekben túlzott elvárással vannak az örökbefogadott gyermekkel szemben, irreális mértékben várják el tőle, hogy az örökbefogadás pillanatától tegye őket boldoggá. Az örökbefogadó szülők az örökbefogadott gyermektől várják el, hogy írja jóvá nekik azokat a befektetéseket, melyeket nem is érte, hanem a meg nem született vér szerinti gyermekért tettek. Ilyenkor a gondoskodás iránya megfordul: a szülő várja el, hogy a gyermek pótolja őt valamiért, a szülő fejében a gyermek feladata, hogy őt boldoggá tegye.

Ilyen helyzetekben nagyon sokat segíthet a családterápia. A terapeuta egyik fontos feladata ugyanis, hogy segítsen rendezni a kiegyenlítetlen számlákat, azaz segítsen feldolgozni a pár meddő-séggel járó veszteségeit.

Gyermekterápiák, gyermekcsoportok

Az örökbefogadott gyerekek között szignifikánsan nagyobb a pszichés zavarok, magatartási és tanulási problémák előfordulása az átlag gyermekpopulációhoz képest. Az Ágacska Alapítvány egyik nagyon fontos célkitűzése azoknak az örökbefogadott gyerekeknek a támogatása, akik pszichés problémákkal, kötődési, viselkedési és tanulási zavarokkal küzdenek. De minden család életében előfordulhatnak olyan élethelyzetek vagy esetleg problémák a gyermek nevelése során, melyek gyermekpszichológus szakember bevonását igénylik. Az Ágacska Alapítvány gyermekpszichológusa ezekben a helyzetekben nyújt segítséget a hozzá forduló gyermekeknek, családoknak.

Örökbefogadott gyermek esetében az anyaméhben töltött kilenc hónap alatt elszenvedett nélkülözések és esetleges káros hatások, valamint, ha nagyobb gyermekről van szó, az élete első éveiben tapasztalt bánásmód hatására az örökbefogadott gyermekek fejlődése sok esetben elmarad a vér szerinti családba született és nevelkedett gyermekekéhez képest. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy nem behozható a lemaradás, de elképzelhető, hogy szükség van fejlesztő pedagógus segítségére.

Óvodáskorba, kisiskoláskorba lépve találkozhatunk azokkal a problémákkal is, melyek a korai évek negatív tapasztalataira vezethetőek vissza: a beilleszkedési nehézségek, a figyelem- és viselkedészavarok mind visszavezethetők a kora gyermekkori kedvezőtlen tapasztalatokra. Ilyen esetekben előfordulhat, hogy gyermekpszichológus segítségét kell igénybe venni. Sok örökbefogadó család esetében a gyermeknél megjelenő problémát egy nagyon hatékony módszerrel, a családterápiával is lehet kezelni. A gyermek problémáját ugyanis sosem szabad izoláltan kezelni. A család egy egységet képez, amelynek komoly erőforrásai vannak ahhoz, hogy önmagán segítsen. A családterapeuta nem gyógyít, hanem módszereket, hatékonyabb kommunikációs technikákat tanít. Feltárja azokat az eredeti családból származó mintákat, amelyek közrejátszanak az aktuálisan fennálló problémák létrejöttében, és korrekciós lehetőségeket mutat az eredeti családi minták módosításának lehetőségeire.

Iskolás gyermek problémáinak kezelésében pedig nagyon sokat segíthet a gyermekcsoport. Az Ágacska Alapítvány évek óta nagy sikerrel működteti gyermekpszichodráma csoportját. Az önismereti gyermekcsoport lényege a másság,

a vér szerinti szülőktől való elszakadás veszteség-élményének feldolgozása, a gyermekek szorongásának oldása, szociális készségeik javítása, közösségi integrációja. Az örökbefogadás a gyermekek számára egy láthatatlan bélyeg, amihez nagyon erősen társul a titok súlya. A csoport célja megtanítani a gyerekeket az örökbefogadás kezelésére, az örökbefogadásról való beszélgetésre szerepjátékok, mesék, szimbólumok segítségével. A csoport elsősorban az örökbefogadott gyerekeknek segít kezelni saját helyzetüket a szociális közegükben. Lehetőséget ad arra, hogy megtalálják azokat a közös pontokat, amelyek foglalkoztatják őket, így segítve őket abban, hogy ne érezzék egyedinek, szégyellnivalónak problémáikat.

Sorstárs segítő szolgálat

Tapasztalataink azt mutatják, hogy az örökbefogadásban érintett családok motiváltak olyan segítségnyújtási formák igénybevételére is, ahol sorstársaktól kérhetnek tanácsot. Vannak olyan kétségekkel átszótt élethelyzetek akár az örökbefogadás előtt, akár utána, mikor a segítségnyújtáshoz nincs feltétlenül szükség képzett szakemberre. Egy sorstárs, egy hasonló cipőben járó szülő megnyugtató szavai, saját tapasztalatai a helyzet esetleges megoldási lehetőségeiről eloszlatják az aggodalmakat, a szorongást. Ennek fényében az Ágacska Alapítvány egy pályázati program keretén belül több olyan önkéntes tanácsadót képzett ki az örökbefogadó szülők közül, akik a képzésen kapott szakmai kompetenciájukkal képesek tanácsadással segíteni a hozzájuk forduló örökbefogadókat. A program keretében kiképzett mentoroknak folyamatos segítséget, havonkénti rendszeres szupervíziót biztosítanak az Ágacska Alapítvány szakemberei.

Az Ágacska Alapítvány szolgáltatásai

Az Ágacska Alapítvány szolgáltatásai örökbefogadás előtt állók és örökbefogadó családok számára:

- felkészítő tanfolyam örökbefogadás előtt állóknak
- családtámogató szülőklub
- egyéni tanácsadás
- család- és párterápia
- csoportfoglalkozások pároknak

- gyermekpszichológiai rendelés
- fejlesztő foglalkozások
- gyermekpszichodráma
- felnőttpszichodráma csoport
- önkéntes mentorok képzése, szupervíziója (HEFOP 2.2.1 program keretében)
- családi találkozók – táborok
- internetes tájékoztatás, tanácsadás
- gyermekorvosi tanácsadás személyesen és interneten
- jogi tanácsadás
- családi videotréning
- tematikus filmklub örökbefogadók számára

Az alapítvány szakembergárdája

- felnőtt klinikai szakpszichológus, családterapeuta
- gyermek klinikai szakpszichológus
- tanácsadó szakpszichológus
- fejlesztő speciális gyógypedagógus
- egészségvédő mentálhigiénikus
- gyermekpszichiáter
- gyermekorvos
- jogász
- önkéntes tanácsadó mentorok

Legnagyobb eredményünknek tekintjük, hogy az Ágacska Alapítvány az elmúlt években egy komplex pszichológiai központtá nőtte ki magát, ahol professzionális segítő team foglalkozik az örökbefogadott gyermekekkel és a családokkal. Többnyire olyan gyermekekkel és családokkal, akik máshonnan nem kaptak hatékony pszichológiai segítséget.

Mert bármely élethelyzetről beszélünk egy örökbefogadó családban, kezdve egészen az örökbefogadással kapcsolatos gondolatok megfogantától az örökbefogadott gyermek kamaszkori nehézségeivel bezárólag, nagyon fontos, hogy olyan szakemberhez kerülhessenek a családok, aki járatos az örökbefogadás témájában. Bármilyen probléma merül ugyanis fel egy örökbefogadó családban, szinte lehetetlen, hogy bizonyos pontokon ne kapcsolódjon az örökbefogadáshoz. Ezért fontos, hogy a segítő szakember tudja, mit jelent örökbefogadni, örökbefogadottnak lenni, értse, ismerje az örökbefogadást kísérő lelki folyamatok dinamikáját. Csak ebben az esetben fog tudni hatékonyan segíteni a probléma megoldásában.